

trædelser. Saaledes som det her er formet, kan den ene Direktør opføre et Skuespil den ene Dag. Han faar et Forbud, og saa træder en anden Direktør til med samme Skuespil, maaske med de samme Skuespillere — slikt kan efter Ordene i Lovforslaget ikke forhindres. Her er nemlig glemt det, som vi have i Presseloven for et enkelt Tilfælde, at naar Indførelsen af et fremmed Skrift er forbudt, og Forbudet er stadfæstet, saa gælder Forbudet for alle. Men her siges der kun, at Forbudet nedlægges for den paagældende Direktør, og hvis han ikke retter sig derefter, bliver han straffet. Men der kan jo begaaes de utroligste Omgaaelser af en saadan Lovbestemmelse, naar man ikke passer paa, at Forbudet, naar det er stadfæstet, gælder enhver Opførelse af dette Skuespil, ikke blot denne Teaterdirektørs, men enhver.

Jeg kunde ogsaa tilføje, at det Minimum, man nu kræver, sammenstilles jo her i det hele taget med, hvad der er paabudt i Pressefrihedsloven. Men Pressefrihedsloven af 3. Januar 1851 forlanger dog i hvert Fald, at Skriftet samtidig med, at det leveres fra Trykkeriet, men inden Offentliggørelsen eller Skridt dertil har fundet Sted, skal overleveres til Politiet, som saa kan sætte sig i Bevægelse. Det mindste, man kunde forlange her, var dog, at enhver Teaterdirektør maatte, samtidig med at han opslaar Plakater om, hvad han vil opføre om Aftenen, sende Skuespillet til Politiet, som saa endnu samme Dag kan nedlægge Forbudet.

Jeg føler mig lige saa lidt tilfredsstillet ved § 6 om Teaterraadet, naar det nemlig skal være frivilligt. Dette Teateraad er jo ingen Domstol, selv om dets Formand skal være et Medlem af Landets Overdomstol, thi der er jo ikke sørget i mindste Maade for, at Retshaandhævelsesmyndighederne som saadanne kunne komme med i Betragtning. Dette Teaterraad skal suverænt kunne træffe Afgørelser uden Appel hverken til Justitsministeren eller til Højesteret eller til nogen som helst og skal kunne sige: Dette Skuespil er ikke lovstridigt, og saa kan det blive opført, og selv om det viser sig, at alle Retshaandhævelsesmyndigheder, at Justitsminister, at Domstolene og Politiet sige: Det er jo aldeles galt, det er jo et revolutionært, agitatorisk, mod Folkeretten stridende eller utugtigt Skuespil, saa ere alle Retshaandhævelsesmidler dog absolut hindrede i at gøre deres Anskuelse gældende, de maa lade Skuespillet passere i en Uendelighed,

thi Teaterraadet har jo med suveræn Myndighed sagt, at dette Skuespil er ikke af den Beskaffenhed, og saa maa alle andre tie stille. Det er ogsaa en Bestemmelse, som der ingen Grund er til at give overfor dramatiske Forfattere og Teaterdirektører, thi naar man vil opstille det Princip: ens Frihed for alle, saa maa man ogsaa paalægge alle samme Byrde.

Det er navnlig disse Paragraffer, som efter min Mening bør undergives en væsentlig Forandring, før jeg kunde føle mig tilfredsstillet ved et Lovforslag som dette, selv om man i øvrigt vilde gaa ind paa at prøve at indføre Teaterfrihed.

Hey: Naar jeg paa Forhaand føler mig tiltalt af det foreliggende Lovforslag, hænger det sikkert sammen med, at jeg er en bestemt Modstander af Privilegier, som af Staten eller af Kommuner meddeles Enkeltmand. Jeg mener, at Privilegier eller Monopoler, der meddeles af Stat eller Kommune, bør forbeholdes Samfundet til Udnyttelse. Nu siger man, der i Teaterverdenen er daarlige Forhold, og der er ogsaa god Grund til at prøve noget nyt. Jeg synes, at det er heldigt, at dette nye bestaar i at gaa bort fra Regeringens Tildeling af Privilegier til enkelte. Der har ogsaa været klaget over den Maade, hvorpaa man tildelte Privilegier, klaget paa ret kraftig Maade, og det er i dette Tilfælde givet, at selv om Klagerne nu og da ere mindre velbegrundede, have de dog ofte noget paa sig. Regelen for Meddelelse af saadanne Privilegier har altid maattet være noget forskellig, alt efter de forskellige Justitsministre, vi have haft, og man ser det ogsaa paa de Privilegier, der ere givne til København. For Øjeblikket ser man, at der er nogl Steder, hvor Teaterejeren, den Mand eller det Selskab, Institution, der ejer Teaterbygningen, har Privilegiet. Andre Steder er det Teaterdirektøren, altsaa Lejeren af det paagældende Etablissement, der har det. Alene det, at dette Forhold finder Sted i København, er, forekommer det mig, uheldigt. Det burde ganske sikkert have været ens. Der indtræder nemlig derved en Ubillighed overfor et Selskab, der ejer et saa kostbart Etablissement som et Teater, naar det staar overfor Udleje af dette, at det saa faktisk kun har en Lejer at kunne forhandle med, nemlig den ene Mand, som i det givne Tilfælde har et Privilegium paa Haanden. Han kan jo saa fuldstændig lægge over Ørerne paa det stakkels Selskab, der har sin Byg-